

Janezek zna čarati

»Ded, ded — danes smo imeli v šoli čarovnika«, je klical iz veže mali Janezek.

Stopil je v kuhinjo, odložil torbo s knjigami — in že je bil pri dedu in mu vneto pripovedoval:

»Ta je znal imenitne stvari! V zraku je lovil denar, vlekel ga je dečkom iz nosa, ušes... iz praznega klobuka je vlekel cvetlice, robce — in navsezadnje, ded, je uganil, kaj kdo misli.«

»To je moral biti spreten človek«, je dejal ded.

»Bil je, bil«, je pritrjeval Janezek.

»Veš, Janezek, da znam tudi jaz čarati?« se je smehljajal ded. In Janezek je beračil, naj ga nauči čarati, dokler se ded ni vdal.

»Najprej se moraš naučiti čarovniškega izreka...«

»O, to sem se naučil že od čarovnika«, je segel v besedo Janezek in govoril:

»Hokus — pokus, čare — mare — glej!«

»Dobro znaš, toda poskusiti moram, kako si spreten.«

»Šestkrat moraš prehoditi«, je nadaljeval ded, »po eni nogi sobo, desetkrat počeniti, desetkrat poskočiti — petkrat sestiti na tla ter vstati brez pomoči rok — najti z zavezanimi očmi vrata, okno, peč, mizo — sestiti na tla, skleniti roke na hrbtu in z zobmi pobrati čepico —« je dejal ded... in Janezek je letal, ska-

kal, sedal, vstajal — in Bog ve, kako dolgo bi še trajala izkušnja, da je ni končal materin glas:

»Janezek, pojdi južinat!«

»Pojdi, deček — po južini bova pa čarala«, je rekel ded.

Ne čudite se mu! Takega deda kakor ga ima Janezek, ima le malo-kdo. Kaj ta vse zna!

Zažvižga kakor kos, zažvrgoli kakor vrabec, zareglja kakor žaba, zna mijavkati, lajati, meketati kakor koza, kruliti kakor pujssek — skratka oponašati zna vse živali.

In kakšne igrače zna delati! Konje, puške, ladje, hiše, avtomobile, aeroplane...

In koliko ve pravljic! Druga je lepša od druge. Janezek bi se najrajši preselil k dedu.

Toda že se je vrnil. In za njim očka, mama, Francelj in mala Anica. Vsi so radovedni, kako bo Janezek čaral...

Ded je medtem pripravil na mizo dva krožnika. Podaja Janezku enega v roko, rekoč:

»Trdno drži krožnik in delaj vse po meni. Če boš vse dobro ponovil, se ti pojavi na krožniku jabolko.«

In čaranje se začne...

Ded momlja čarovni izrek, kroži z desno roko po zraku — po krožniku — pod krožnikom — si sega na čelo — si boža lice... in Janezek dela vse za njim.

Govori čarovne besede in posnema deda. Z enim očesom mežika dedu, z drugim pogleduje na krožnik, kdaj se pojavi jabolko.

Zdajci udarijo vsi — razen deda in Janezka — v smeh. Ded gleda mrko. Janezek z njim in oba čarata še bolj vneto...

Smeh se stopnjuje. Očka se krohoče, mami se od smeha solzijo oči, Anica piska, babico je od smeha posilil kašelj — in zdajci se razkrohoče tudi ded.

Kogar ujame, vsakega uči čarati. Sosedov Lojze se mu je sicer včeraj nelepo zahvalil, toda Janezek je vztrajen. Zagotavlja doma, da bo vedno učil dečke čarati...

Janezek se ozira naokrog, ker ne ve, kaj je, gleda na deda, le-ta odlaga krožnik in že drži zrcalo pred Janezkom.

Janezek ne more v zrcalu sam sebe spoznati. Brada, obraz in nos — vse je črno, na čelu so saje ... tudi prsti desne roke so črni ...

Hipoma se mu je posvetilo.

Obrne krožnik z dnom navzgor in vidi, da je dno namazano s sajami ...

»Vidiš, da znaš čarati,« pravi ded, »bel si bil in zdaj si črn.«

Toda Janezek ne posluša več. Kakor veverica poskoči v kuhinjo k škafu z vodo ...

*

Ded ima v Janezku marljivega učenca, ki ne lenari.

In verjemite, da zna nekaj novega, česar niti ded ne ve?

*

Ura je pol sedmih zvečer. Janezek vabi vse domače k dedu, češ da jim bo nekaj lepega pokazal.

Med vrati dedove sobe stoji Janezek kakor general po dobljeni bitki, za njim prihajajo očka, mama, Francelj, mala Anica in hlapec Vinko. Janezek gre naravnost k dedu, sedečemu pri peči.

»Ded, lahko napišeš karkoli v sobi na vrata, jaz pojdem ven in bom v veži napisal na vrata i s t o.«

»I, presneto, fant, to vendar ni mogoče«, pravi ded in si neverno ogleduje Janezka.

»Res, ded! Staviva, da napišem i s t o !«

»Dobro — velja. Pa za kaj staviva?«

»Za deset dinarjev, ded.«

»I, pogledjmo fanta. Nič ne zasluži, pa bi stavil za deset dinarjev. Pa si vprašal očeta, ali bo plačal zate, če izgubiš stavo?« se huduje ded, toda oče že daje kovača na mizo, kakor da ga je imel pripravljenega.

Ded poišče kredo, jo da košček Janezku in ta hiti ven.

Z velikimi črkami zapiše ded besedo »Smuk« na vrata in kliče Janezku, ali je že tudi on zapisal.

Janezek pa je že v sobi in kriči: »O jej, ded, jaz imam zunaj zapisano isto.«

Vsi hito ven gledat, ali je to res. In kaj, menite, da so videli tam? Na vratih je bila zapisana beseda isto.

Vsi se smejejo in Janezek že izteza roko po kovaču.

»Na,« pravi ded, vzemši kovača iz denarnice, »toda povej, kdo te je to naučil!«

Janezek ne pove, molči ko riba.

Najbrž je bil to očka, ker se je ves ta čas tako premeteno smehljaj.

DAVORIN RAVLJEN

ŠE DVE CIGANSKI

I.

Bližala se je zima, pa sta šla dva ciganska brata v goro, da nasekata drv. Ne drobtine kruha nista imela s seboj, a obadva lačna ko volkova. Od nekod prileti jata divjih golobov, sede na prvo drevo. Starejši brat se razveseli:

»Glej, dobri Bog nama je pripravil kosilo. Daj, ti si mlajši, splezaj na drevo, ulovi kakih pet, šest, jaz pa medtem pripravim ogenj.«

Mlajši brat uboga, spleza na hrast, golobje jamejo gruliti. Starejši tedaj od spodaj zakliče mlajšemu:

»Zamiži, brate, zamiži! Golobje se najbolj bojijo človeških oči! Pa klobuk z glave! Če so golobje gosposkega rodu, se bodo usmilili naju in najine lakote!«

Mlajši brat na drevesu stisne oči in potegne klobuk z glave. A prav tedaj se pripravijo golobi za polet. Ne-

umnež gladni se požene za njimi. Golobje v zrak, norček ciganski pa krvav na tla.

Ko spet pride k sebi, se razjoče in pravi starejšemu:

»Rečem ti, brat, niti niso ti golobje gosposki, niti nisva midva pametnega rodu, marveč je bridko tistemu, ki nima s seboj torbe in v torbi kruha.«

II.

Mraz je nastopil. Ciganska družina se je premrla grela ob ognju.

Pravi ciganka: »Joj, ko bi imela masla, kakor ga nimam, pa nekaj moke, kakor jo želim, — koj bi si izposodila ponev v vasi in bi vam spekla potico!«

Starejši otrok reče tedaj: »Jaz bi potico nesel v peč, da bi se fino spekla.«

Mlajši cigančič pa začne lačen z rokama grabiti pred seboj: »Jaz bi pa potico kar takole grabil in požiral.«

Oče cigan gleda cigančka. Naenkrat pa ga mahne z roko, češ: »Počasi, le počasi, požeruh nenasitni! Mar češ vse sam požreti?«